

Вёска Бабіна

Вёска Бабіна. Парэцкі (раней Наварудскі) сельсавет

Вёска Бабіна стала прытулкам для байцоў і камандзіраў разбітых часцей Чырвонай Арміі.

У першыя дні пасля нападу гітлераўскай Германіі на СССР вёска Бабіна, што згубілася ў лясах паўночнай часткі Гродзенскага раёна, стала надзейным прытулкам для байцоў і камандзіраў разбітых часцей Чырвонай Арміі. Людзі дзяліліся з імі апошнім кавалкам хлеба, дапамагалі прайсці патаемнымі сцежкамі далей на ўсход.

Некалькі пазней жыхары вёскі сталі дапамагаць савецкім партызанам, якія ўжо вясной і ўлетку 1942 года правялі шэраг смелых аперацый. Так, 21 мая група лясных салдат пад кіраўніцтвам палітрука Ф. Раманенка спаліла стодваццаціметровы мост на рацэ Дзітва. 28 чэрвеня партызаны ў колькасці 46 чалавек пад камандаваннем лейтэнанта А. Іванова разграмілі гарнізон гітлераўцаў у Азёрах, 16 ліпеня ўзарвалі чыгуначнае палатно на лініі Гродна-Вільня.

Адна з партызанскіх груп пад камандаваннем А. Патапава спынілася ў лесе за тры кіламетры ад Бабіна. У гэтай групе былі Віталь Сыты, яго жонка Любоў Зорка, інжынер Нагорны. У Бабіна яны прыходзілі па прадукты. Тут былі надзейныя сувязныя. Уладзімір Хоха і сакратар сельсавета Марыя Хоха. Але ў вёсцы знайшоўся здраднік. Ён данёс у Парэцкі ўчастак нямецкай жандармерыі на аднавяскоўцаў, якія дапамагалі партызанам, і назваў месца, дзе была партызанская зямлянка

31 снежня 1942 года на досвітку варожы атрад з'явіўся ў Бабіна, пасля чаго адправіўся да месца размяшчэння партызан. У поспеху аперацыі фашысты не сумняваліся. Яны разлічвалі акружыць і знішчыць партызанскую групу. Але план іх праваліўся. Падчас працэсвання лесу нервы ворага не вытрымалі. Гітлераўцы адкрылі агонь па сваіх, прыняўшы іх за партызан. Вартавы падняў трывогу, і партызаны спешна адыйшлі. Уступаць у бой каля вёскі з большымі сіламі праціўніка не было сэнсу. Гітлераўцы, каб запалохаць насельніцтва і пазбавіць партызан народнай дапамогі, расстрэльвалі не толькі сем'і і сувязных, але і знішчалі цэлыя паселішчы.

Тады ж з'явіўся жудасны план знішчэння вёскі Бабіна. Яго падрыхтаваў начальнік жандарскага ўчастка ў Парэчча лейтэнант Эрых Портцыг. На досвітку 11 студзеня 1943 года атрад гітлераўцаў на чале з Портцыгам акружыў Бабіна. Усіх 48 жыхароў вёскі сагналі ў дом Казіміра Хохі і падзялілі на тры групы.

Адна з іх была асуджана. Людзей па адным падводзілі да абрыву каля дарогі і расстрэльвалі. Так загінулі настаўнік Аляксандр Хоха, яго жонка дэпутат сельсавета Любоў Хоха, сувязная партызан Марыя Хоха, 76-гадовы Селівестр Хоха і яго 67-гадовая жонка Кацярына. Настала чарга ісці да абрыву і Уладзіміру Хоху. Гітлеравец штурхнуў яго ствалом аўтамата ў спіну: маўляў, чаго стаіш, нядоўга засталася. Уладзімір узяў пад руку бацьку Паўла і сказаў: «Пойдзем разам, бацька». Павольна наблізіліся да абрыву, за якім праз дарогу адкрыўся малады хвайняк. Уладзімір ірвануўся наперад і неўзабаве схваўся за абрываў. Яшчэ адно імгненне, і яго, цяжка параненага, схваў лес.

Раз'юшаныя фашысты схапілі і тут жа расстралялі сына ўцекача, 10-гадовага Генадзя, і сына суседа, 12-гадовага Віталія. Усяго ж знішчылі ў той дзень 14 чалавек, 12 адправілі ў турму ў Гродна, дзе неўзабаве мужчын расстралялі, а жанчын павезлі на катаржныя работы ў Германію. Толькі тры сям'і пазбеглі расправы. Іх акупанты выселілі з вёскі. Хаты і гаспадарчыя пабудовы разабралі на дровы, а маёмасць разрабавалі.

Эрых Портцыг трыумфаваў. У сваім данясенні ў Гродна пасля расправы над мірнымі жыхарамі Бабіна ён запэўніў, што, несумненна, наступіць спакой у раёне. Але ўрачыстасць карніка была заўчасная. Партызанскі рух з кожным днём пашыраўся, ўмацоўвалася сувязь партызан з насельніцтвам. Атрад, які спрабавалі знішчыць гітлераўцы ў лесе каля вёскі Бабіна, неўзабаве вырас у грозную сілу для фашыстаў – у партызанскую брыгаду імя Ленінскага камсамола.

Ахвяры вёскі Бабіна

1. Хоха Аляксей Паўлавіч, 1898 г.н.
2. Хоха Віталій Аляксеевіч, 1930 г.н.
3. Хоха Генадзь Уладзіміравіч, 1931 г.н.
4. Хоха Казімір Паўлавіч, 11892 г.н.

5. Хоха Марыя Казіміраўна, 1920 г.н.
6. Хоха Міхаіл Казіміравіч, 1930 г.н.
7. Хоха Надзея Іванаўна, 1894 г.н.
8. Хоха Павел Іосіфавіч, 1868 г.н.
9. Хоха Яўгенія Мікалаеўна, 1908 г.н.
10. Янковіч Аляксандр Сільвестравіч, 1893 г.н.
11. Янковіч Кацярына Вікнцьеўна, 1878 г.н.
12. Янковіч Любоў Фамінічна, 1904 г.н.
13. Невядомы
14. Невядомы